

Проект соціально-правового захисту дітей-сиріт як умова соціальної активності студентства

О.І.ОНИПЧЕНКО, К.М.РУДЕНКО

Харківський гуманітарно-педагогічний інститут

На сьогодні актуальною соціально-педагогічною проблемою є сирітство. За офіційною статистикою в Україні загальна кількість дітей-сиріт та дітей, що позбавлені батьківського піклування, складає 100679 осіб.

Законодавство України гарантує цілу низку пільг та допомоги дітям-сиротам та дітям, що позбавлені батьківського піклування, у зв'язку із загостренням сирітства, насамперед соціального, недостатніми умовами розвитку, повноцінної освіти та виховання таких дітей (Указ Президента України №1153 від 17 жовтня 1997 р. «Про затвердження заходів щодо поліпшення становища дітей-сиріт та дітей, що залишилися без піклування батьків»).

Надання юридичної допомоги по вирішенню конкретних питань правозабезпечення, забезпечення оптимальних умов життєдіяльності дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування – завдання дитячих закладів системи соціально-виховних інститутів державної опіки. У справі виховання та утримання дітей в інтернатних закладах Україна має незаперечні досягнення. Наприклад: активний пошук і впровадження нових навчально-виховних технологій; залучення вихованців інтернату до навчання у загальноосвітній школі; створення при інтернатах міні-підприємств, цехів, міні-пекарень, що частково допомагає вирішити фінансові труднощі; відкриття профорієнтаційних центрів.

Водночас на сьогодні серед проблем вихованців інтернатних закладів слід особливо зазначити проблеми як особистісного, так і між-особистісного характеру: відсутність навичок поведінки і спілкування з іншими людьми, невпевненість, комплекс неповноцінності, почуття соціальної відчуженості; недостатній прояв позитивних соціально-рольових орієнтирів, підвищена агресивність, нехтування собою як особистістю; проблеми адаптації до нового середовища.

Найбільш значущі проблеми вихованців шкіл-інтернатів виникають у самостійному житті: матеріальні труднощі щодо харчування, одягу, комунальних платежів, виплати боргів, збереження здоров'я; забезпечення матеріального добробуту; працевлаштування, малооплачувана робота; вміння заощаджувати; житлова проблема: отримання, купівля, розмін, благоустрій квартири (кімнати в гуртожитку).

Український інститут соціальних досліджень за підтримки Представництва ЮНІСЕФ в Україні реалізує проект «Трансформація системи державної опіки в Україні», головною метою якого є поліпшення умов утримання цих дітей в державних закладах та створення інституту прийомної сім'ї в Україні.

У м.Харкові ініціативною групою «Суспільний вибір» за підтримки Центру дітей, сім'ї та молоді в особі Полянського Олександра Олексійовича створено проект правового захисту дітей-сиріт та дітей, що позбавлені батьківського піклування (Координатори проекту – Лобода Євген Вікторович та Руденко Костянтин Миколайович).

Метою проекту є допомога у соціалізації дітей-сиріт, а саме: роз'яснення процедурного аспекту, право забезпечення специфічних прав даної категорії осіб, практична допомога у вирішенні правових питань.

Завданням проекту є проведення занять, що присвячені: побудові взаємовідносин у суспільстві на основі принципів толерантності; основам конфліктології (шляхи уникнення та вирішення конфліктів); загальнолюдським моральним цінностям; механізмам і способам право забезпечення і захисту специфічних прав цільової групи; проведення роботи, яка направлена на формування свідомої особистості з чіткою громадською і життєвою позицією; роз'яснення сутності фундаментальних прав людини і громадянина, механізмів і способів їх забезпечення, реалізації і захисту.

Даний проект може стати у нагоді соціальним педагогам та фахівцям, які працюють з дітьми-сиротами щодо підготовки дітей зазначеної категорії до проживання у соціумі після виходу з інтернату.